

۳- بررسی نمونه‌های مطالعاتی تحریم علیه بلاروس، برمه و لیبی

در بررسی نمونه‌های متفاوت از هر ۲ دسته بندی اصلی تحریم‌های اتحادیه اروپا به یک ساختار کلی واحد دست می‌یابیم. به عنوان نمونه در این پژوهش گزارش شورای روابط خارجی اتحادیه اروپا (ECFR) درباره تحریم‌های حقوق بشری علیه بلاروس و برمه (میانمار) و همچنین تحریم امنیتی علیه لیبی را مبنا قرار داده ایم.

۱-۳- بلاروس

اتحادیه اروپا برای نخستین بار در سال ۱۹۹۶ کشور بلاروس را تحریم کرد. این تحریم‌ها ۲ سال پس از آغاز ریاست جمهوری الکساندر لوکاشنکو در این کشور اعمال شدند. اتحادیه اروپا لوکاشنکو را به ایجاد آخرین دیکتاتوری در قاره اروپا متهم کرد. با این حال این تحریم‌ها در سال ۱۹۹۹ پس از مذاکرات متقابل رفع شدند. اندکی بعد در همین سال پس از امتناع مینسک از پذیرفتن ناظران اتحادیه اروپا، بار دیگر تحریم‌ها علیه بلاروس اعمال شدند. این تحریم‌ها شامل تحریم‌های کنسولی برای صدور ویزا و همچنین بلوکه کردن دارایی‌های مقامات بلاروس بود. این روال در سال‌های بعد نیز به تناوب تکرار شد. به عنوان نمونه در سال ۲۰۰۸ پس از جنگ روسیه با گرجستان و ابراز تمایل بلاروس برای مذاکرات با کشورهای غربی، این تحریم‌ها لغو شدند. با این حال در سال ۲۰۱۰ در پی برخورد دولت

بلاروس با مخالفان این کشور، بار دیگر تحریم‌ها علیه این کشور از سر گرفته شد. تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه بلاروس از جمله تحریم‌های هدفمند و طراحی شده این اتحادیه هستند که ۲۴۲ نفر از اعضای دولت بلاروس را هدف قرار داده اند. ۳۲ شرکت تجاری در این کشور نیز به دلیل نقض رئیس جمهور بر آن‌ها، تحریم شده اند. اتخاذ ابزار تحریم علیه بلاروس پس از تکامل هر سیکل و ایجاد یک سیکل بالغ تحریمی بار دیگر به تناوب تکرار شده است. گزارش شورای روابط خارجی اتحادیه اروپا تصریح می‌کند که هر سیکل براساس سیکل قبلی، دوباره تنظیم و طراحی شده است. در این میان اتحادیه اروپا هنگام استفاده از سیکل‌های متناوب تحریمی، از همراهی بانک جهانی نیز برای اعطای توقف یا لغو وام به عنوان سیاست‌های تشویقی و تنبیهی استفاده کرده است. مجموعه اهداف این تحریم‌ها از اعمال فشار برای آزاد کردن برخی مخالفان از بازداشت تا تلاش برای تغییر رژیم سیاسی در این کشور را در بر می‌گیرد.

۲-۳- برمه

اتحادیه اروپا در سال ۱۹۹۰ علیه کشور برمه تحریم مبادلات تسلیحاتی را اعمال کرد. تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه برمه در سال ۱۹۹۶ در واکنش به سرکوب مخالفان دولت تشدید شدند. این تحریم‌ها بیش از ۸۰۰ شرکت تجاری را که با ارتش برمه در ارتباط بودند، در بر می‌گرفت. ۴۹۱

مسئول دولتی برمه نیز مشمول تحریم‌های کنسولی و ممانعت از صدور ویزا برای سفر به کشورهای اروپایی قرار گرفتند. برخی از این تحریم‌ها در سال ۲۰۱۳ در پی مذاکرات دولت برمه با کشورهای غربی و اعطای برخی آزادی‌ها به مخالفان لغو شدند. بنابراین مشاهده می‌شود که تحریم‌ها علیه برمه، الگوی متفاوتی نسبت به تحریم‌ها علیه بلاروس را به دست می‌دهد. به گونه‌ای که دوره زمانی اعمال تحریم علیه کشور طولانی شده است. به عبارت دیگر سیکل تحریمی علیه برمه در سال ۲۰۱۳ به بلوغ نسبی رسید. این تفاوت در چگونگی بلوغ تحریم‌ها، به تفاوت‌ها در شرایط اعمال تحریم‌ها باز می‌گردد. کشورهای اروپایی در عمل به تحریم‌ها پایبند نبوده اند. میزان سرمایه‌گذاری خارجی در برمه از سال ۱۹۹۶ پیش از اعمال تحریم‌ها با ۱۸۰ میلیون دلار، در سال ۱۹۹۹ به ۴۹۰ میلیون دلار افزایش یافت. با این وجود پس از ۱۹۹۹، سرمایه‌گذاری در برمه به کمتر از میزان آغاز تحریم‌ها کاهش یافت. اما همزمان با این فراز و فرود میزان سرمایه‌گذاری خارجی، صادرات برمه به اروپا از ۱۰۰ میلیون دلار در سال ۱۹۹۶ به حدود ۴۰۰ میلیون دلار در سال ۲۰۰۱ افزایش یافت. در این سال‌ها شرکت توتال فرانسه از جمله بزرگترین شرکای دولت برمه در حوزه انرژی بوده است. یکی دیگر از دلایل طولانی شدن دوره اعمال تحریم در این الگو، نبودن اجماع جهانی در این مورد بوده است. در حالی که کشورهای آمریکا، کانادا، استرالیا، نروژ و سوئیس تحریم‌هایی مشابه تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه برمه اعمال کردند، به جز ژاپن هیچ کشور آسیایی دیگر به این تحریم‌ها نپیوست. در عین حال شرکت‌های اروپایی در حوزه انرژی فعالیت شان در برمه را ادامه دادند. اروپا در فاصله سال‌های ۱۹۹۵ و ۲۰۰۵ بزرگترین سرمایه‌گذار خارجی در برمه با ارزش ۱٫۸ میلیارد دلار بوده است. انگلیس و فرانسه بزرگترین سرمایه‌گذارهای خارجی در فاصله یک دهه از ۱۹۹۵ تا ۲۰۰۵ بودند.

نمودار زمانی تحریم‌های اتحادیه اروپا علیه کشور بلاروس

در این نمودار ۲ سیکل تحریمی بالغ و یک سیکل تحریمی در حال بلوغ از سال ۲۰۱۰ تاکنون مشاهده می‌شود.

